

**UCHWAŁA NR X/60/2024
RADY GMINY W LGOCIE WIELKIEJ**

z dnia 16 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lgota Wielka
na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 1465 ze zm.) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 177 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Wspierania Rodziny w Gminie Lgota Wielka na lata 2025-2027, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025r.

Przewodniczący Rady Gminy
w Lgocie Wielkiej

Grzegorz Szpeciński

Załącznik do uchwały Nr X/60/2024
Rady Gminy w Lgocie Wielkiej
z dnia 16 grudnia 2024 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

**W GMINIE LGOTA WIELKA
NA LATA 2025-2027**

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. z 2024 poz. 1465 ze zm.) określa:

- 1) zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest kontynuowanie wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Celem Programu będzie także zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji.

Program jest rozwinięciem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lgota Wielka na lata 2021-2026. Działania w ramach Programu wpisują się w Cele Strategiczne Strategii tj. wzmocnienie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.

Rozdział 1.

Podstawy prawne do realizacji Programu

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. z 2024 poz. 1465 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j.t. Dz.U z 2024 poz 1283 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (j.t. Dz.U z 2024 poz. 1673 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz.U z 2023 poz. 2151 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz.U z 2023 poz 1939 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U z 2024 poz. 1465 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (j.t. Dz.U. z 2023 poz. 1923 ze zm.)

Rozdział 2.

Diagnoza

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lgocie Wielkiej obejmuje osoby i rodziny wsparciem w formie świadczeń (finansowych i niefinansowych) i pracy socjalnej.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą GOPS w formie świadczeń (finansowych i niefinansowych) w poszczególnych latach.

	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	141	305	110	233	107	214
O liczbie osób:	1	73	59	59	60	60
	2	22	16	32	18	36
	3	15	15	45	9	27
	4	18	11	44	12	48
	5	10	5	25	5	25
	6 i więcej	3	4	28	3	18
W tym rodziny z dziećmi	43	173	34	133	30	114
O liczbie dzieci:	1	22	15	46	15	47
	2	12	12	45	9	34
	3	7	5	29	3	15
	4	2	2	13	3	18
	5 i więcej	0	0	0	0	0

Źródło: dane własne na podstawie rocznych sprawozdań MPiPS-03

Za rok 2024 brak jest danych o typach rodzin objętych pomocą przez tutejszy Ośrodek.

Sprawozdanie MPiPS-03, będące źródłem tych informacji, wykonywane jest w cyklu rocznym.

Poniższa tabela przedstawia powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej przez GOPS w Lgocie Wielkiej.

Tabela 2. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w poszczególnych latach.

Powód trudnej sytuacji życiowej	I-XII 2021		I-XII 2022		I-XII 2023		I-VI 2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	43	68	41	68	33	43	29	42
Bezrobocie	14	22	12	24	12	17	11	18
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem:	15	39	14	37	5	19	3	10
w tym: - rodziny niepełne	5	14	7	23	3	8	3	10
- rodziny wielodzietne	3	17	1	5	2	11	0	0
Niepełnosprawność	40	67	37	49	29	35	24	39
Przemoc domowa	1	4	0	0	0	0	1	5
Długotrwała lub ciężka choroba	29	64	24	40	22	35	14	29
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	5	22	7	28	5	22	8	37
	2	12	2	14	0	0	5	25

Alkoholizm	1	1	3	4	1	1	0	0
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	4	5	3	6	2	2

Źródło: dane własne na podstawie rocznych i półrocznych sprawozdań MPiPS-03

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została im ograniczona, sąd może postanowić o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu go poza rodziną biologiczną.

Od 1 stycznia 2012 roku gmina ma obowiązek współfinansowania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 3. Liczba dzieci z terenu Gminy Lgota Wielka przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach.

	I-XII 2021	I-XII 2022	I-XII 2023	I-X 2024
Dzieci, za których pobyt w pieczy zastępczej koszty pokrywa Gmina	4	3	4	4
Kwota odpłatności za dzieci w pieczy ponoszona przez Gminę w zł	17 079,89	14 834,50	13 313,26	16 058,15
Dzieci, za których pobyt w pieczy zastępczej Gmina nie pokrywa kosztów	2	2	2	2
Razem dzieci przebywające w pieczy zastępczej	6	5	6	6

Źródło: dane własne GOPS

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 23 maja 2013 roku do chwili obecnej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lgocie Wielkiej zatrudnia asystenta rodziny.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Tabela 4. Współpraca asystenta rodziny z rodzinami na terenie Gminy Lgota Wielka w poszczególnych latach.

	I-XII 2021	I-XII 2022	I-XII 2023	I-XI 2024
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	3	4	5	5
Liczba osób w tych rodzinach	16	21	25	28
Liczba dzieci w tych rodzinach	10	13	14	18
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę	0	0	2	2

Źródło: dane własne GOPS

Rozdział 3. Cele programu

Program wspierania rodziny w Gminie Lgota Wielka na lata 2025-2027 skierowany jest do wszystkich rodzin zamieszkałych na terenie Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel główny: wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, rodzin z dzieckiem o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu.

Cel szczegółowy 1 Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców

Lp	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator	Termin realizacji
1	Rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze	- Liczba wywiadów środowiskowych - liczba sporządzonych diagnoz rodziny do celów przydzielenia asystenta rodziny - liczba wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	pracownik socjalny, GKRPA, Sąd Rejonowy, Posterunek Policji, pedagog	styczeń 2025 – grudzień 2027
2	Włączenie w rozwiązywanie problemów rodzin innych organizacji i instytucji	- liczba organizacji i instytucji zaangażowanych w pomoc - liczba wszczętych procedur NK - liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim - liczba osób kierowanych na GKRPA - liczba osób które odbyły leczenie odwykowe	pracownik socjalny, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny Sąd Rejonowy Posterunek Policji SPGOZ w Lgocie Wielkiej	styczeń 2025 – grudzień 2027
3	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	- liczba pogadank z rodzicami - liczba szkoleń i spotkań dla rodziców	Pracownik socjalny, asystent rodziny, pedagog SPGOZ w Lgocie Wielkiej	styczeń 2025 – grudzień 2027
4	Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i niefinansowej	- liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (finansowej i niefinansowej)	GOPS	

		- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego		
5	Konsultacje i poradnictwo dla rodziców w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej itp.	- liczba instytucji zaangażowanych w pomoc rodzinie - liczba osób, które podniosły kwalifikacje w wyniku tego poradnictwa - liczba osób które podjęły pracę - liczba osób które podjęły uczestnictwo w warsztatach, szkoleniach - liczba osób, które podjęły uczestnictwo w terapii /konsultacji/poradzie prawnej/innej formie wsparcia	GOPS, Powiatowy Urząd Pracy inne organizacje i służby zatrudnienia, PCPR SPGOZ w Lgocie Wielkiej	styczeń 2025 – grudzień 2027
6	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny, w tym rodzinom, których dzieci opuszczają młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	GOPS	styczeń 2025– grudzień 2027
7	Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym	- liczba opracowanych planów	Asystent rodziny, pracownik socjalny, pedagog	styczeń 2025 – grudzień 2027
8	Udział asystenta rodziny i pracowników socjalnych w szkoleniach	- liczba odbytych szkoleń	GOPS	styczeń 2025 – grudzień 2027

Cel szczegółowy 2
Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych

Lp	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator	Termin realizacji
1	Kierowanie rodziców z dziećmi do placówek i instytucji zapewniających specjalistyczne wsparcie	- liczba instytucji, które udzielają wsparcia specjalistycznego - liczba rodzin kierowanych do poradni	Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Radomsku, pedagogzy szkolni, pracownik socjalny, asystent rodziny SPGOZ w Lgocie Wielkiej	styczeń 2025 – grudzień 2027
2	Objęcie rodzin	- liczba rodzin	GOPS,	styczeń

	przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających	wspierających - liczba rodzin objętych pomocą - liczba dzieci w tych rodzinach	rodziny wspierające	2025 – grudzień 2027
3	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	- liczba dzieci przebywających w pieczy - kwota, jaką ponosi Gmina za pobyt dzieci w pieczy	GOPS	styczeń 2025 – grudzień 2027
4	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności	- liczba rodzin z dziećmi monitorowanych z powodu dysfunkcji - liczba instytucji, z którymi nawiązano kontakt w celu monitorowania sytuacji	pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator PCPR pedagog szkolny policja rodziny wspierające GKRPA SPGOZ w Lgocie Wielkiej	styczeń 2025 – grudzień 2027

Cel szczegółowy 3

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Lp	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator	Termin realizacji
1	Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej (z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów)	- liczba rodziców biologicznych, które utrzymują kontakt z dziećmi przebywającymi w pieczy	rodziny biologiczne, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator	styczeń 2025 – grudzień 2027
2	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin, których dzieci umieszczone są w pieczy, którym przydzielono asystenta rodziny	pracownik socjalny, asystent rodziny, Sąd Rodzinny i Nieletnich	styczeń 2025– grudzień 2027
3	Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej	- liczba spotkań, w których uczestniczył w PCPR pracownik socjalny lub asystent rodziny	asystent rodziny, pracownik socjalny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	styczeń 2025 – grudzień 2027
4	Pomoc rodzinom w odzyskaniu zdolności	- liczba rodzin, którym udzielono pomocy	pracownicy socjalni,	styczeń 2025 – grudzień 2027

	opiekuńczo wychowawczej i w poprawie swojej sytuacji rodzinnej	- liczba rodziców, którzy podjęli lub utrzymali pracę zarobkową - liczba programów / przedsięwzięć zorganizowanych na rzecz tych rodzin - liczba rodzin wywiązujących się z realizacji planów	PUP, asystent rodziny, krewni, rodzina wspierająca	
5	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	- liczba opracowanych planów	asystent rodziny, rodzina wspierająca pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni	styczeń 2025 – grudzień 2027

Cel szczegółowy 4

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, rodzin z dzieckiem o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu

Lp	Działania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
1	Rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin objętych pracą socjalną	GOPS: pracownicy socjalni, asystent rodziny SPGOZ w Lgocie Wielkiej
2	Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym	- ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 4.000,00 zł.	GOPS
3	Koordinowanie wsparcia dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba i rodzaje koordynowanych form poradnictwa (przewycięzanie trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcie psychologiczne, pomoc prawna, dostęp do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczenia opieki zdrowotnej)	asystent rodziny

Rozdział 4. Oczekiwane rezultaty

Spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2025-2027 Programu wspierania rodziny w Gminie Lgota Wielka są:

- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami,
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- podniesienie świadomości osób i rodzin o dostępnych formach wsparcia w zakresie przezwycięzania trudności,
- rozwijanie współpracy z różnorodnymi podmiotami na rzecz wspierania rodziny.

Rozdział 5. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację, kontakt z członkami rodzin, asystentem rodziny, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Rozdział 6. Realizatorzy i partnerzy programu

Założenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lgota Wielka na lata 2025-2027 powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną, w szczególności:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lgocie Wielkiej,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lgocie Wielkiej,
4. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w Lgocie Wielkiej,
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku,
6. Posterunek Policji w Lgocie Wielkiej,
7. Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna w Radomsku,
8. Placówki Oświatowe, przedszkola, pedagodzy szkolni i wychowawcy,
9. Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Wydział Karny, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
10. Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku,
11. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Lgocie Wielkiej.

Rozdział 7. Sposób kontroli realizacji programu

1. Na koordynatora Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lgota Wielka wyznacza się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lgocie Wielkiej.

2. W terminie do dnia 15 marca każdego roku koordynator sporządza sprawozdanie z Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lgota Wielka, które przedstawia Wójtowi Gminy.